

Πέποιθα ὅτι ὁ κ. Nordau δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ τὸ ἐπιβεβαιώσῃ.

Ἀφεύκτως τὸ προσεχὲς αὐτοῦ ἔργον θὰ εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τοῦ θέματος τούτου. Ἦδη ἀφίνει νὰ τὸ διδῶσιν ἐν τῷ ἐπιλόγῳ τοῦ παρόντος ἔργου! « Ἡ ἐπιστήμη » λέγει οὗτος « δὲν ἐδίδασκε τὰ καταστρέφει τὴν πίστιν, ἥτις ποιικιλοτρόπως, ἦν σωτήριος τῇ ἀνθρωπότητι, ὅσον ἡ τέχνη δὲν ἦτο. Δὲν θὰ διδάσῃ λοιπὸν νὰ καταστρέφῃ τὴν τέχνην, καθ' ἣν ἡμέραν θὰ πεισθῇ ὅτι ἡ τέχνη κατέστη ἀδυναμία καὶ ἀσθένεια τῆς ἀνθρωπότητος ».

Ὅπως ὁ κ. Nordau ἀναπτύξῃ τὴν ιδεάν ταύτην, ἀναγκαῖον θὰ ἦτο ν' ἀρνηθῇ τινὰς τῶν ιδιῶν αὐτοῦ θαυμασῶν, τὸν Μιχαήλ Ἀγγελοῦ, τὸν Λεονάρδον, τὸν Shakespeare, τὸν Servantes, τὸν Μολιέρου, τὸν Beethoven, τὸν Tourguenew καὶ τὸν κ. Γεωργίου Ohnet, διότι εἶναι μία τῶν παρηγοριῶν τοῦ κ. Nordau, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ καλοὶ ἄνθρωποι, ὅπως ἀγαπήσωσι τὸν κ. Ohnet. Ἀναγκαῖον λοιπὸν θὰ ἦναι ὁ ἀπαρνηθῇ ὁ κ. Nordau τοὺς θαυμασμούς τούτους, ἀλλὰ δὲν ἀμφισβάζω ὅτι θὰ τὸ πράξῃ ἐπιπολαιῶς· καθότι ἐν τῷ παρόντι αὐτοῦ βιβλίῳ ἀφίνει νὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἄλλοτε ὑπερήκοισεν τὸν Wagner καὶ ἐθαύμασε τὸν κ. Zola. Ὡστε δυνάμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι φράσεις τινὲς δικαιολογηθῶσιν θὰ τῷ ἐξαρκέσωσιν, καθ' ἣν ἡμέραν θὰ θελήσῃ νὰ μᾶς ἀποδείξῃ ὅτι τὸ εἶναι τινα καλλιτέχνην καὶ ἀγαπᾶν τὰς ἐνδείξεις τῆς τέχνης εἶναι τὸ σημεῖον ἀδυναμίας τοῦ νοῦ, ἡ νευρικῆς ἀσθενείας, ὥστε πρέπει νὰ ἐργασθῇ ἡ ἐπιστήμη ὅπως μᾶς ἰατρύσῃ.

Ἐννοεῖ τις ὅτι ἐξελεξάμεν σκοπίμως ὑπερβολικά παραδείγματα, ἵνα καναδείξω ποῦ δύναται νὰ καταλῇ ἡ μέθοδος, ἣν μεταχειρίζεται ὁ κ. Nordau. Ἀλλὰ πόρρω ἀπὲξ τοῦ νὰ διίσχυρισθῇ ὅτι παντελῶς ἠπατήθη, σκοπῶν νὰ εὕρῃ σχεδὸν ἀμοιβαίαν μεταξὺ τύπων τινῶν καλλιτεχνικῆς δρασεως καὶ ἐνδείξεων ιδιῶν τινῶν ἀσθενειῶν. Ἀπλῶς δὲ λέγω ὅτι περιστέλλων τὰς ἐνδείξεις του εἰς τὴν κυριαρχίαν τῆς τέχνης, ὁ ἀφίρει εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῆς ιδέας μέγα μέρος τῆς ἰσχύος, ἣν ἠδύνατο νὰ ἔχῃ, διότι τέλος, ἀφ' οὗ τὸ νευρικὸν ἡμῶν σύστημα εἶναι τὸ πρῶτον ἐνεργοῦν αἷτιον παθῶν τῶν ζωϊκῶν, φυσι- κῶν, διανοητικῶν καὶ ἠθικῶν ἡμῶν ἐνδείξεων, θὰ ἥρμοζε τοῦλάχιστον νὰ ὑποδείξῃ ὅτι ἅπασι αὗται αἱ ἐνδείξεις τῆς ἐπιστήμης ὡσαύτως καὶ τῆς τέχνης ἠδύνατο νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἐξέτασιν, ἐξαγόμενον ἀναντιρροήτως ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ κ. Nordau, διὰ τὸν θελήσαντα νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ποιούμενον τὸ ἐπόμενον συμπεράσμα: ὅτι « ἡ ἐπιστήμη εἶναι πάντοτε ἡ υἡγία, ἡ δὲ τέχνη πάντοτε ἡ ἀσθένεια ».

Ὁ κ. Nordau εὐχαρίστως ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἀπειροσταὶ ἀποκρῶσεις διαχωρίζουσι τὴν κατάστασιν τῆς υἡγίας ἀπὸ τῆς τῆς ἀσθενείας· ἐκριθέστερον θὰ ἦτο νὰ εἴπῃ ὅτι ἐκεῖνο, ὅπερ ὀνομάζομεν κατάστασιν υἡγίας ἐστὶν ἡ καταφανὴς ὑπεροχὴ τῶν ὑγιῶν στοιχείων ἐπὶ τῶν νοσογόνων. Πολλὰ ὀλίγα εἰσι τὰ ὄντα, ἐν οἷς αἱ δύο αὗται τῶν στοιχείων κατηγορίαι δὲν δύνανται νὰ συναντηθῶσιν. Καὶ ἐὰν παρεθῇ τὰ

πράγματα ὑπ' αὐτὴν τὴν ὄψιν θὰ ἔλεγεν πλείονας ἀληθείας, ὅ· ἀπέδιδε πλείονα δικαιούσιν.

Εἶναι ἀληθές ὅτι ἠθέλομεν ἀπολέσει τὸ ὕψος πικροῦ οἴστρου ὅπερ ὁ κ. de Wyzewa ἐσημείωσεν ἠδὴ καὶ ὅπερ εἶναι πολὺ μᾶλλον τῶν ἀρχῶν τοῦ κυρίου Nordau, μία τῶν αἰτιῶν δι' ἣν ἀναγινώσκουσι τὸ βιβλίον του μετὰ ζωηρᾶς εὐχαριστήσεως: Διότι ὁ κ. Nordau μάλιστα συνεχῶς ἐπαναλαμβάνει ὅτι ἡ λέξις ἀσθένεια, οὐδεμίαν, ιδεάν μομφῆς συνεμφαίνει, καὶ ὅτι ἡ ἐπιστήμη δὲν ἔχει πλέον ν' ἀναθεματίσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἐκφυλισμοῦ ἐνὸς Tolstoi, ἐνὸς Zola καὶ ἐνὸς Hbsen, ὅσον δὲν ἀναθεματίζεται ἡ παθολογικὴ κατάστασις ἀνθρώπου, προσδύληθέντος ὑπὸ τύφου, χολέρας. Εἶναι μᾶλλον σχεδὸν ἐπιεικὲς πρὸς τοὺς καταδικαίους πάσης κατηγορίας. Ζητεῖ μᾶλλον νὰ τοὺς ἀποκεφαλίσωσιν ἀλλὰ μὲ ὕψος ἀνδρὸς ἀποδεικνύοντος ὅτι τοῦτο γίνεται ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ μεγαλείτερον καλὸν τῆς Κοινωνίας, καὶ ὅτι οὐδὲν προσωπικὸν μῖσος πρὸς αὐτοὺς ἔχει. Ἐξ ἐναντίας, ὁ κ. Nordau θὰ εἶχε μυστικὰ μίσους αἰτία κατὰ τῆς τέχνης καὶ τῶν καλλιτεχνῶν;

Ἐπεταί τὸ τέλος.

JEAN THOREL.

(Μετὰφρασις ἱ. φ. ΜΠΟΡΝΟΖΗ.)

## Ο ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΊΔΡΥΘΕΙΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΚΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΙΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΝ.

Ἐν τῷ περιοδικῷ συγγράμματι Ἀναπλάσει τῶν Ἀθηνῶν ἀναγινώσκομεν τάδε:

« Παρὰ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ἐφημερίου τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας κ. Σ. Daves Δ. Θ. πληροφορούμεθα περὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ ἰδρύσεως Συνδέσμου ἐγκρίτων κληρικῶν, καθηγητῶν τῶν ἐν Ὁξωνίᾳ καὶ Κανταβερβίᾳ πανεπιστημίων καὶ διαπρεπῶν ἄλλων προσώπων, προτιθεμένων τὴν φιλικὴν πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν προσέγγισιν. Ἡ ἐφημερίς Guardian τῆς 14 Ἰουνίου, ἀναγγέλλουσα τὴν σκοπὴν τοῦ τοιοῦτου ἰδρύματος καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ διαρκοῦς αὐτοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου, δημοσιεύει τὸ ἐξῆς ἄρθρον, ὅπερ ὁ βῆθεις σεβάσμιος καὶ φιλέλλην κληρικὸς εὐχεστήθη νὰ πέμψῃ, ἐν μεταφράσει, πρὸς τὸν ἡμέτερον Σύλλογον, εὐχαρίστως δὲ καταχωρίζομεν ἐν τῷ περιοδικῷ τῆς « Ἀναπλάσεως », γνωρίζοντες τοῖς ἀναγνώσταις ἡμῶν τὴν τᾶσιν καὶ τὰς συμπαθείας τὰς ὁσημέραι, ἐν πνευματικῷ, ἀναπτυσσομένας ἐπὶ τῇ πολυποθῇ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐνότητι! Τὸ ἀγγλικὸν φύλλον οὕτως ἐκφράζεται. »

« Αἱ ἐν ταῖς στίλαις τῆς ἐφημερίδος ταύτης συνεχεῖς συζητήσεις περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἀποδεικνύουσι τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ θέσει αὐτῆς αἰσθανόμεθα, ἅμα δὲ καὶ τὴν ἑλλειψιν ἐταιρισμοῦ καταλλήλου πρὸς μύφωσιν τῆς περὶ αὐτῆς κοινῆς γνώμης. Τοιαύτην μελέτην τινὲς θεωροῦσι πρᾶκτικὸν σκοπὸν στερουμένην. Κατ' αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ συμβαδίζῃ τῇ προόδῳ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ λαοῦ, καταλείπομένων ὡς ἀχρήστων καὶ ἀπρηχαιωμένων τῶν ἱστορικῶν μόνον ἀξίαν ἔχοντων θεσμῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὸ φρόνημα τοῦ ἀγγλικοῦ κλήρου αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἀνατολῆς τοῦναντίον ἀποτελοῦσι ὥσαν πρᾶγματι κότετα. Ἀν' ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἦτο ὁ μόνος

δικὸς τύπος τῆς Χριστιανικῆς διδασκαλίας, αὐτὴ οὐδέποτε θά ἤξiou ὅτι καὶ εκπροσωπεῖ ἐντελῶς τὸ πνεῦμα τῆς Χριστιανοσύνης. Ἄλλ' αὕτη δὲν εἶνε ἡ μόνη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία καὶ δύναται νὰ ἐπιζητήσῃ τὸ φρόνημα τριῶν ἐκ τῶν τεσσάρων ἑκπαλαί πατριαρχικῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες σώζονται μαρτυροῦσαι τὰ δόγματα τῆς ἀρχετύπου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ὡς ἐπίσης δύναται νὰ ἐκζητήσῃ τὸ φρόνημα τῆς μεγάλης ὁσσοικῆς Ἐκκλησίας, περιλαμβανούσης ὁγδοήκοντα ἑκατομμύρια Χριστιανῶν, πλήρους ἀποστολικοῦ ζήλου καὶ ἐνεργείας καὶ ἀποτελούσης ἰσχυρότατον παράγοντα πολιτισμοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Οὕτως αἱ ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι οὐ μόνον παρίστανται ἄκρως ἐνδιαφέρουσαι τοῖς μελετοῦσι τὴν ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ ζῶσιν ὡς μάρτυρες τῶν ἀρχῶν τῶν πρώτων Χριστιανικῶν χρόνων.

« Ἀρ' ἐτέρου καὶ αὐταὶ τῆς Ἀνατολῆς αἱ Ἐκκλησίαι χρῆζουσι τῆς συμπαθείας καὶ δικαιοῦνται εἰς τὴν ἀντίληψιν, ἣν ἡμεῖς δυνάμεθα αὐταῖς νὰ παράσχουμεν. Καὶ αὐταὶ ἴσως, ὡς ἄλλαι, τοῦ πνευματικοῦ βίου ὀλίγον τι ἐλαττωθεῖσαι ἐξέπεσον, εἶνε ὅμως ἀλήθεια ὅτι διέμειναν ἀκλόνητοι ἐπὶ αἰῶνας μέχρι σήμερον εἰς τὴν προγονικὴν ἀφωσμέναν ἀληθῆ ὁρθόδοξον ἰερσκειάν, ἂν δὲ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν τυγχάνωσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, οὐχὶ πεπαιδευμένοι, ὁ δὲ πνευματικὸς βίος φαίνεται πως ληθαργῶν, εἰ μὴ μάλλον χρῆζουσι παρ' ἡμῶν εἰλικρινοῦς καὶ ἀδελφικῆς ἀντιλήψεως πρὸς ἀνόρθωσιν ἑλλείψεων, εἰς ἣν φαίνονται πρόθυμοι. Καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα νὰ λάβωμεν ἐξ αὐτῶν παρόδειγμα εὐσταθείας καὶ ἀφοσιώσεως εἰς τῶν πατέρων τὰς παραδόσεις.

Ὁ « Ἀνατολικὸς Σύνδεσμος » προτίθεται διπλοῦν σκοπὸν ἐν τῇ πράξει.

« Πρῶτον τὴν δημοσίευσιν βιβλίων περὶ τῆς ἱστορίας καὶ τελετουργίας τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς. Ἀπλῆ τις μάλιστα καὶ σαφὴς ἔκθεσις περὶ τῶν διαφορῶν ἀνατολικῶν ἐκκλησιῶν, νομίζομεν, θά ἦτο πολλῶν ἄλλων χρησιμωτέρα, καθότι, ὅσον μέγα παρίσταται τὸ πρὸς αὐτάς ἐνδιαφέρον, τοσαύτῃ δυστυχῶς εἶνε καὶ ἡ περὶ αὐτῶν κοινὴ ἄγνοια. Ἡ ἀκριθὴς περὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτῶν διατάξεως ἔκθεσις θά συνέτελεε πρὸς διασκεδασιν προκαταλήψεων καὶ ἀποτροπὴν ματαίων, ἂν καὶ ἐπ' ἀγαθῇ σκοπῇ, ἐπιχειρήσεων.

« Δεύτερον τὴν ἀποστολὴν δύο ἢ πλείονων κληρικῶν εἰς Ἱερουσόλυμα, οἵτινες, ἐκπληροῦντες τὰ ἐκκλησιαστικὰ αὐτῶν καθήκοντα, ὥφειλον νὰ διέχωσι φιλικῶς πρὸς τὴν ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ὅπερ συνῆδει τῇ προθέσει τοῦ ἐν Ἱερουσόλυμοις ἀγγλοῦ ἐπισκόπου Blyth· γινόμενοι δὲ αὐτῷ βοηθοί, θά συνέτεινον εἰς ἐνίσχυσιν τῆς ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ εἰς τὴν Χριστιανικὴν αὐτοῦ ἐνότητα. »

## ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ. — Τὸ κατοικησίμου τῶν πέραν τῆς Γῆς κόσμων. — ΜΗΧΑΝΙΚΑ. — Ἡ μεταβολὴ τῶν οἰκῶν ἐν Ἀμερικῇ. — ΧΡΟΝΙΚΑ. — Ἡ ἐπὶ τῶν βακτηρίων ἐπιδράσις τοῦ φωτός. — Ἡ ἐν Βιβλίῳ πολυανδρία. — Φυσιολογικὴ τοῦ μαρτυρίου ἐπίστασις.

Οὐδὲν ἰσως γεγονὸς προεκάλεσεν ἐπὶ μακροῦς αἰῶνας μείζονα συγκίνησιν, οὐδὲν συνετάραξε τὴν φαντασίαν μᾶλλον τῆς ἰδέας τῆς παγκοσμίου ζωῆς

καὶ τοῦ κατοικησίου τῶν πέραν τῆς Γῆς κόσμων. Κατὰ τὴν ψυχολογικὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς κατὰ τὸν 15ον αἰῶνα ἐπελθούσης ἀνατροπῆς εἰς τὰς τέως κρατούσας κοσμολογικὰς θεωρίας ἐθεδαίωθη ὅτι, ἀντιθέτως πρὸς τὴν γνώμην τῶν ἀρχαίων, τὸ σύμπαν δὲν ἐπλάσθη μόνον δι' αὐτόν, ὅτι ἡ Γῆ οὐδόλως δικαιούται νὰ παρίσταται ὡς προνομιοῦχος καὶ ἐξαιρετικὴν μεταξὺ τῶν λοιπῶν κόσμων κατέχουσα θέσιν, ἀμέσως καὶ οἶονε δι' ἄλματος προέβη εἰς τὴν παραδοχὴν ὅλως νέας ἀρχῆς, καθ' ἣν τὸ σύμπαν δέον ν' ἀποτελεῖται ἐξ ἀπειρίας κόσμων, ὧν ἕκαστος ἔχει, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ ἡμετέρου, ἥλιόν τινα ὡς κέντρον, ὅτι δὲ ἀδύνατον εἶνε νὰ ἐδημιουργήθῃ τὸ ἀχανές τοῦτο σύνολον ἀσχετῶς πρὸς τὴν ζῶν καὶ κατὰ συνέπειαν ὅτι ἡ ζῶν ἐκτείνεται πέραν τῆς μικρᾶς καὶ ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀσημάντου ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀστρῶν ἡμετέρας Γῆς. Οἱ πέραν τῆς Γῆς κόσμοι κατοικοῦνται, ἡ ζῶν ἐξαπλοῦται ἀφειδῶς ἐν τῷ διαστήματι ὑπὸ τὰς μάλλων ποικίλας μορφᾶς, ἰδοὺ τὸ νέον τοῦ 15ου αἰῶνος δόγμα, δόγμα ἀναφερόμενον εἰς τὸν τελικὸν λόγον τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος. Τὸ δόγμα τοῦτο γεννηθὲν, ὡς ἐννοεῖ ὁ ἀναγνώστης, ἐξ ἀντιδράσεως, ἐγένετο ἀσπαστὸν ὑπὸ τῆς πλειονοψηφίας τῶν τε σοφῶν καὶ τῶν ἀσοφῶν τῶν τριῶν αἰώνων, γαλβανίδαν ἰδίᾳ τὰ πνεύματα κατὰ τοὺς δύο πρώτους, χρησιμεύσαν δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου (15ου) αἰῶνος πρὸς ἐξοικεῖσιν τῶν πνευμάτων μετὰ τοῦ ἀληθοῦς συστήματος τοῦ παγτός, οὐστήματος ὀλίγον τότε διαδεδομένου. Καὶ σήμερον εἰ, κατὰ τὸν οὐχὶ αὐθαιρέτως ἀποκληθέντα (σχετικόν) αἰῶνα τῶν φωτῶν καὶ τῆς προσόδου, δὲν λείπουσι τὰ ἐνασχολούμενα εἰς τὴν ζητήσιν τῶν τελικῶν λόγων πνεύματα, τινὲς δὲ καὶ ἰδιάζουσιν αἰσθάνονται ἡδονὴν ἀπασχολοῦντες τοὺς ὁμολογουμένως πολυπληθεῖς αὐτῶν ἀναγνώστας διὰ τῆς παροχῆς αὐτοῖς πρὸς ἀνάγνωσιν συγγραμμάτων, ἐν οἷς ἀντὶ τῆς καθαρᾶς καὶ ὑγινοῦς ἐπιστημονικῆς τροφῆς πολλαῖς ἀναγραφόμεναι ὡς ἐπιστημονικῶς ἀποδεδομένα γεγονότα (κατὰ τὴν καθιερωθεῖσαν ὑπὸ τῆς πλειονότητος τῶν ὁπωσδήποτε ἐπιστημονικῶν ζητήματα πραγματευομένων φρασεολογίαν) αἱ ἰδανικαὶ καὶ φαντασιώδεις ἀτομικαὶ τῶν γραφόντων σκέψεις.

Ἐὰν ἐκ τῆς πολυαριθμοῦ χορείας τῶν περὶ τοῦ ἀποσχολοῦντος ἡμᾶς ζητήματος συγγραψάντων χωρίσωμεν τοὺς ἀληθῶς σοφοὺς καὶ ἐπιστήμονας ἀπὸ τῶν χάριν ἄλλων σκοπῶν ἢ καὶ δι' ἀπλῆς ἀντιγραφῆς ἢ καὶ χάριν ἐπιδειξεως ἀνυπόκρουτον σοφίας ἢ καὶ ἀργυρολογίας χάριν — διότι γινώσκον βεβαίως εἶνε πόσον ἀνάγκαστα γίνονται τὰ νεωτεριστικώτερόν τι, ἔστω καὶ μὴ ὀλοσχερῶς ἀληθές, πραγματευόμενα συγγράμματα — περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐνασχοληθέντων, ἀδύνατον ἡμῖν ν' ἀποκριθῶμεν τὴν ἡμετέραν ἀπορίαν ἐπὶ τῷ ὅτι ἄνδρες, ὁμολογούμενως ἀνώτεροι πάσης οἰαομένης φήσεως ὑπονοίας, διέπραξαν τὸ ἀσίγηστον ἀμάρτημα νὰ συγχέωσι τὰ καθαρῶς ἐπιστημονικὰ ζητήματα μετὰ τῶν ἀνικόντων εἰς τὴν φαντασίαν καὶ νὰ ὑπερπλάσῃ οὕτω τὰ ὄρια, ἅτινα, σαφῶς διαγραφόμενα τὴν δικαιοδοσίαν τῶν φυσιογνωστικῶν ἐπιστημῶν, ὀρίζουσιν